Rellotges i processos

Per PepMaria el dv., 25/07/2014 - 09:00

Si de tant en tant ens descobrim enorgullint-nos de tenir una agenda molt ocupada, és que esdeu imposar als nostres dies la idea que és admirable qui fa moltes coses en poc temps. Si no s'imposa, al menys guanya força una idea productivista del temps: és millor qui és més productiu temporalment.Però simultàniament a aquesta hegemonia creixen les malalties cardiovasculars i els estressos. Aquestes malalties mostren que el ritme de vida té quelcom de poc sà.Una manera d'aproximar-nos a aquest problema parteix de la distinció entre dues dimensionsdel temps que responen a dos termes grecs: el temps com a chronos i el temps com a kairós. Chronos és el temps que mesuren els rellotges, i que es relaciona últimament amb ritmes còsmics: l'any solar o els dies de 24 hores. Kairós és el temps relacionat amb els processos personals. El kairós és un temps que no podem definir o controlar: els processos humans "es completen satisfactòriament" quan ells volen: no quan nosaltres decretem que han de completar-se.Per exemple, hi ha parelles que necessiten dos anys per a decidir-se a adquirir un compromís estable o casar-se, i altres que necessiten més temps.Quan el chronos que ens imposem o se'ns imposa per a acabar una tasca no permet la compleció del procés personal (el kairós), aleshores la feina no es fa ben feta o venen els problemes de salut, física o psíquica.Diu un llibre de saviesa de la Bíblia que "hi ha un temps per a cada cosa" (Cohelet 3, 1-8). Per a trobar els temps de cada cosa les guies objectives (el chronos) no sempre són vàlides. Cal escoltar-se per dins i veure si el cos aguanta, si la psique aguanta, perquè cos i psique són indicadors del kairós. Sota aquestes claus d'interpretació, una vida *sana* ve quan sabem escoltar el nostre cos i la nostra ment per adequar chronos a kairós.Es tractar de menar una vida que no destrossi la persona: allò que Sant Ignasi demana als jesuïtes que en la seva vida ordinària "no se corrompa el subiecto".Però tal vegada una vida sana no és suficient. Tal vegada hem d'aspirar a una vida *bona:* la vida que ve quan posem els nostres chronos i kairós al servei de causes que valen la pena: al servei delbé comú, de la ciència, de l'art, de la justícia, de la lluita contra la pobresa. És molt recomanable que la vida bona sigui alhora una vida sana. I tanmateix, hi ha moments o temporades en què, en nom d'una causa que val la pena, ens toca "gastar la vida", tal com diu en Lluís Espinal SJ (1932-1980) en un bell poema.Tal vegada es pot anar un pas més enllà de la vida bona. I és que hi ha un tipus de vida bona que busca les seves arrels i es cultiva més enllà d'ella mateixa. Una vida que es percep, no com apropietària d'ella mateixa, sinó com a referida a una Realitat profunda que l'habita, la vivifica i l'orienta. Si a aquesta Realitat l'anomenem l'Esperit, aleshores la vida bona esdevé vida *espiritual*.En la vida espiritual, el kairós de cada persona està com "gràvid de l'Esperit" (J. Giménez). Perquè l'Esperit es vol manifestar en cada vida que desitgi acollir-Lo i fer-la col·laboradora per portar la humanitat cap a la plenitud de la fraternitat (Gàlates 4,1-7). Un dels meus textos favorits (perdoneu si el repeteixo), inspirat en la vida de la MareTeresa de Calcuta, explica l'acció d'aquest Esperit.Hi ha una llum al món, un esperit balsàmicmés fort que qualsevol foscor amb què ens puguem topar.De vegades deixem de veure aquesta força quan hi ha massa sofriment, quan hi ha massa dolor.Però de sobte aquest esperit ressorgeix en la vida de persones normals que escolten la seva crida i responen de manera extraordinària.*Jeannete i Anne Petrie - Introducció al reportatge "Mare Teresa"*La vida espiritual és una vida que procura ser sana (l'Esperit és "balsàmic", les persones són "normals") i bona (lliurada de manera extraordinària a una gran causa). El que la diferencia és que procura "escoltar la crida" de l'Esperit - fort, lluminós i balsàmic- i respondre-hi: secundar-lo en la construcció de la fraternitat amb tothom, sobretot amb els més pobres, com va fer-ho la Mare Teresa.*Com fer que els ritmes laborals no destarotin el temps extra-laboral? Com fer que el temps laboral s'ajusti als kairoi?Hi ha formes de "gastar la vida" sense "corromper el subiecto"?En quines ocasions sento que estic "escoltant i acollint" l'Esperit?*